

plywem złota z terenu Imperium względnie wskazywano na wyczerpywanie się najbogatszych rodzimych złóż kruszców monetarnych¹⁴⁶. Te

Relacje wartości metali monetarnych
w okresie późnego cesarstwa rzymskiego¹⁴⁷

	Złoto srebro	Złoto aurich.	Srebro aurich.	Źródło
1	2	3	4	5
Filip Arab	1 : 6,3 *			CIG 5008; 5010
Trajan Decjusz	1 : 6,6 *			J. Ketubot 34 B 45
Aurelian (przed reformą)	1 : 7,4 *			
Aurelian (274 r.)	1 : 9 *			
Dioklecjan (294 r.)	1 : 9,2 *			
Dioklecjan (301 r.)	1 : 12	1 : 720	1 : 60	<i>Ed. diocl.</i> 28,1a; 21,9
?303/4 r.	1 : 12,5 *			P.O. 2106; P. Iand. 315
307 r.	1 : 13,5			P.O. 1653
307 r.	1 : 13,9 *	1 : 890 *	1 : 66 *	PSI 310; P. Iand. 315
312 r.	1 : 15	1 : 990 *		P. Thead. 33
309/10 r. ok. 320 r.	1 : 13,9 * 1 : 14,2 >			
	1 : 14,3 *			SB 6086
IV w. ok. 320/24 r.	1 : 14,4 * 1 : 16,6 *			P. Oslo 162; PER 310
324 r.	1 : 18 *			
360 r.	1 : 14,4			Amm. Marc. XX 4,18; Zos. III 9
396 r.		1 : 1800	1 : 125	<i>Cod. Theod.</i> XI 21,2
397 r.	1 : 14,4			<i>Cod. Theod.</i> XIII 2,1
ok. 400 r.	1 : 15 *			CIL V 8734
419 r.		≈ 1 : 1750 *		<i>Cod. Theod.</i> XIV 4,4
422 r.	1 : 18			<i>Cod. Theod.</i> VII 4,27
po 429 r.	1 : 15 *			
428 r.	1 : 14,4			<i>Cod. Theod.</i> XIII 2,1
ok. 457 r.	1 : 14,4 *			
poł. V w.	1 : 14,3 *			<i>Cand. frg.</i> 2=FHG IV 137; <i>Lyd. de mag.</i> III 4,3
II poł. V w.		1 : 1500 *		Casiod. Var. I 10
498 r.		1 : 720		
512 r.		1 : 1440		
520 r.		1 : 1440	1 : 100	<i>Cod. Just.</i> X 29,1
528/9 r.	1 : 14,4			<i>Cod. Just.</i> X 78,1
534 r.	1 : 14,4			<i>Cod. Just.</i> X 78,1
538 r.		1 : 1152 *		
poł. VI w.		1 : 1200		P. Lond. 1434—5
542 r.		1 : 864 *		
poł. VI w.	1 : 14,4 *			
547 r.	1 : 14,4 *	1 : 1440 *		
?562/5 r.		1 : 1152 *		
ok. 565 r.		1 : 1800 *		

*) relacja hipotetyczna

¹⁴⁶ Hammond, o.c., s. 297.

¹⁴⁷ Obliczenia dokonano na podstawie wyszczególnionych w zestawieniu przekazów papirusowych inskrypcyjnych, prawniczych i narracyjnych; w pozostałych